

Dansk historisk Fællesforenings årbogspræmie til John Kvist

De danske historiske foreninger og institutioner - arkiver, museer, historiske amtssamfund m. fl. - er sluttet sammen i en Fællesforening, hvis formand er landsarkivar Johan Hvidtfeldt, Viborg.

Fællesforeningen har mange opgaver at røgte, den har som tidligere meddelt en konsulent, der vil hjælpe folk, der arbejder med sognehistorie eller andre lokale opgaver, den afholder kursus, virker med i uddannelsen af lærere til aftenhøjskolen, udgiver tidsskriftet Fortid og Nutid og en række bøger til hjælp for historisk studerende, søger at skaffe midler til historisk arbejde og i det hele taget yde dette arbejde så gode kår som muligt og virke oplysende og inspirerende, bl. a. forsøger det nu i en uge i februar til næste år i alle Danmarks sogne at få sognets forskellige foreninger til at afholde hjemstavnsaftener. Kort sagt: Fællesforeningen vil styrke og fremme den historiske interesse i vort folk. Et led i bestræbelserne er bl. a. hædning af fortjente lokalhistorikere ved at tildele dem en præmie for den afhandling i amtsårbøgerne, Fællesforeningens styrelse finder bedst. 26 mænd og kvinder har således i de sidste

30 år fået denne udmærkelse. Vort samfund kan med glæde notere, at 4 afhandlinger i vor årbog er blandt de præmierede. Forfatterne er Rasmus Mortensen og Søren Alkærsig (1933, om jernudvinding), T. Tobiassen Kragelund (1949, »De nyttige sten«), og nu i 1959, da præmien for første gang forhøjedes til 1000 kr., blev den tildelt vor kasserer, lærer John Kvist for hans artikel »Professoren og hans slægt« (1957).

Styrelsens bedømmelse lød således:

»I »Professoren og hans slægt« giver John Kvist et billede af skøjernes og de gevorbnes tilværelse. »Professoren«, Hartvig Andreassen Lunding, var født 1782, og han og hele hans slægt hørte til blandt de hjemløse, de evigt vandrende. Sommetider ernærede de sig som kedelflikkere eller ved glarmestervirksomhed, og sommetider måtte de stjæle for at klare dagen og vejen. Som sidste udvej kunne de melde sig som gevorbne soldater — for så at desertere kort efter.

Denne gruppe af mennesker har været større, end man i almindelighed forestiller sig, og det er deres forhutlede tilværelse, John Kvist' artikel kaster et skarpt lys over. Man følger en række skæbner i deres daglige liv og i deres konflikter med offentligheden. Trods det rent lokale udgangspunkt giver afhandlingen et både psykologisk og kulturhistorisk tidsbillede, som har gyldighed for hele datidens Danmark. Fremstillingen er klar og sober og tillige velskrevet og fængslende. Artiklen kan både for formens og for indholdets vedkommende tjene til eksempel, den ligger på linie med John Kvist' øvrige forfatterskab, og den hævder sig smukt blandt de øvrige årbogsartikler, selv om det må beklages, at den ikke indeholder kildehen-

visninger. Den findes ubetinget værdig til præmiering.«

Idet formanden overrakte præmien, udtalte han bl. a.: »Der er intet hensyn taget til Deres specielle vanskelighed, men menneskeligt har vi lov til at fyldes af beundring over en så usædvanlig præstation, der har krævet en ufattelig viljestyrke. Det er faldet i min lod at uddele denne pris adskillige gange, men jeg har aldrig uddelt den med så stor glæde som i år.«

Lærer Kvist og hans frue, der har været hans trofaste og uundværlige hjælper, var begge indbudt til årsmødet. Kvist takkede, også dem, der havde arbejdet med emnet før ham. Deltagerne applauderede og følte, at de havde oplevet den skønneste stund under hele mødet.

Her hjemme kan det kun glæde Kvist' mange venner, at han opnåede denne ærespris. Men vi ved også, hvad det har kostet ham af arbejde, af anspændelse, af tålmod at udføre sådanne arbejder, siden en sygdom ramte hans øjne. Mens vi ønsker hjertelig til lykke med den fortjente udmærkelse, bøjer vi os i ærbødighed for det sikkert enestående forfatterskab, udført af en blind men klart seende i sit historiske syn.

H. K. K.
